

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/15923385
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**MARDİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN SALİHE AYDENİZ'İN
TBMM 7/39942 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

7/39942 GK 106

SORULAR

- 1) Deprem bölgesinde (Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Gaziantep vb.) 4 Şubat 2026 itibarıyla fiilen hak sahiplerine teslim edilerek yerleşime açılan konut sayısı kaçtır? Resmi "teslim" rakamları ile fiilen yerleşilen konut sayısı arasındaki farkın nedeni nedir? Bu farkın kapatılması için somut bir takvim var mıdır?
- 2) Halen konteyner kentlerde kalan vatandaş sayısı il bazında kaçtır? Konteyner kentlerin boşaltılması için Bakanlığınızın 2026 yılı hedefi nedir? Bu hedefe ulaşılmaması halinde vatandaşların barınma hakkı nasıl güvence altına alınacaktır?
- 3) Teslim edilen konutlarda altyapı (içme suyu, kanalizasyon, elektrik, yol, ısınma, sosyal donatı alanları) eksiklikleri hangi illerde devam etmektedir? Bu eksikliklerin giderilmesi için ayrılan bütçe ve tamamlanma öngörülen tarih nedir?
- 4) Depremzedelerin borçlandırma işlemleri sırasında yaşanan sorunlar nelerdir? Borçlandırma yapmayan veya yapamayan hak sahiplerinin hak sahipliğinin iptal edilmesi uygulaması kaç kişiyi etkilemiştir? Bu konuda yeni bir düzenleme düşünülmekte midir?
- 5) Deprem bölgesinde sağlık, eğitim ve psiko-sosyal destek hizmetlerindeki mevcut aksaklıklar nelerdir? Konteyner kentlerdeki çocukların eğitimden kopma riski hangi seviyededir? Kalıcı okulların tamamlanma durumu nedir?
- 6) Yüksek deprem riski taşıyan iller (İstanbul, İzmir, Kocaeli, Bursa, Erzincan, Bingöl vb.) için 2026 yılı kentsel dönüşüm ve riskli yapı güçlendirme hedefleri nelerdir? Bu illerdeki riskli yapı güncel tespiti yapılmış mıdır? Kaç bina riskli olarak belirlenmiş ve kaç dönüştürülmüştür?
- 7) Deprem vergisi (özel iletişim vergisi kalemi) kapsamında 6 Şubat 2023 sonrası toplanan gelirlerin deprem bölgesi yeniden inşasına ne kadarlık kısmı aktarılmıştır? Kalan kısmın kullanımı hakkında bilgi verir misiniz?
- 8) Afet yönetiminde sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve depremzedelerin katılımının neden yetersiz kaldığı ile ilgili bir değerlendirmeniz var mı? Daha kapsayıcı bir afet yönetimi modeli için Bakanlığınızın çalışmaları var mıdır?

CEVAP

06.02.2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler nedeniyle deprem felaketinden etkilenen il ve ilçe merkezlerinde, yıkılan veya hasar gören yapı ve alanların, gerek yapısal gerekse mekânsal olarak, kentlerimizin kadim kültürlerine ve yöresel mimarilerine uygun olarak, yatay mimari anlayışı ile yeniden inşa ve ihya edilmesi, bu alanların kente ve afetzede vatandaşlarımıza yeniden kazandırılmasına yönelik uygulamalar, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. işbirliği ile Bakanlığımız (Kentsel Dönüşüm Başkanlığı) koordinasyonunda yürütülmüştür.

Afet sonrası mekânsal karar alma süreçlerinde hazırlanan imar planlarında konut alanları ile birlikte ihtiyaç duyulan kentsel sosyal ve teknik altyapı alanlarının da oluşturulmasıyla toplumun yalnızca fiziksel değil, sosyal olarak da yeniden inşası hedeflenmiştir. Eğitim, sağlık, ibadet ve yeşil alan gibi donatılar ile mahalle ölçeğinde bütünlük sağlanırken; yerleşimlerin altyapı ve ulaşım sistemlerine entegrasyonu da detaylı bir biçimde planlanmıştır.

Afet konutlarının tasarımında deprem yönetmeliğine uygunluk, radye temel ve perde duvar gibi dayanıklı sistemler, yerel mimariyle uyumlu cephe ve malzeme kullanımı, erişilebilir ve modüler planlama gibi mimari ve mühendislik ilkeleri esas alınmıştır. Projeler, hızlı üretim kadar uzun ömürlü yapı güvenliği, iklimsel ve kültürel uyum, sosyal donatı dengesi ve yerel yaşam biçimlerine uygunluk gibi kapsamlı kriterlerle şekillendirilmiştir.

Konutların yapım süreci nitelikli personelin çalıştığı kontrol müşavirlik sistemi ile yürütülmüş, yapıma ait tüm aşamalar İdarenin tecrübeli mühendisleri tarafından kontrol edilmiştir. Bu ikili kontrol sistemi ile hem müşavir firma hem de konuta ait tüm uygulama çalışmaları titizlikle yönetilmiştir.

Ayrıca altyapı inşası süreçleri de üstlenilmiş; su, kanalizasyon, enerji ve iletişim hatlarından ulaşım yollarına kadar tüm altyapı unsurları, eşzamanlı ve bütüncül biçimde projelendirilmiştir.

Deprem sonrası kalıcı barınma için yürütülen konut üretimi sürecinde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından tespit edilen hak sahibi sayısı ve yine AFAD Başkanlığı tarafından bildirilen yer seçimleri dikkate alınmıştır. Afet projeleri kapsamındaki konut ve işyerleri, AFAD tarafından afetzedeye hak sahiplerine dağıtılmaktadır. Bu konutlara ilişkin başvuru işlemleri, hak sahiplerinin belirlenmesi, satış ve geri ödeme (borçlandırma) koşullarının belirlenmesi ve ilgili iş ve işlemler de AFAD tarafından yürütülmektedir.

Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından deprem bölgesindeki 11 ilde planlama, tasarım, ihale ve yapım süreçleri eş zamanlı olarak ilgili kurumlarla iş birliği halinde sürdürülmüş, bölgede kalıcı barınmanın sağlanmasına yönelik yapımları tamamlanan konutlar hak sahiplerine etaplar halinde teslim edilmeye başlanmıştır.

Deprem bölgesinde Bakanlığımızca (TOKİ, Emlak Konut GYO ve Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) yürütülen yapım çalışmaları, 433.667 konut ve 21.690 işyerini içeren toplam 455.357 adet bağımsız bölümü kapsamaktadır. 6 Şubat Depremlerinden Etkilenen İllerimizde gerçekleştirilen kalıcı konut ve işyeri sayısına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

İli	Konut sayısı*	İşyeri sayısı	İli	Konut sayısı	İşyeri sayısı
Hatay	146.553	7.202	Şanlıurfa	13.409	20
Malatya	75.572	4.088	Adana	12.073	0
Kahramanmaraş	68.190	5.766	Kilis	2.565	4
Adıyaman	40.511	2.855	Sivas	164	0
Gaziantep	29.700	1.353	Kayseri	288	0
Diyarbakır	17.200	6	Bingöl	89	0
Elazığ	14.871	23	Tunceli	298	0
Osmaniye	12.184	373	Toplam	433.667	21.690

Diğer taraftan, 6306 sayılı Kanun ve bu Kanun'un Uygulama Yönetmeliği uyarınca, afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere ilişkin dönüşüm uygulamaları yürütülmekte olup, bu kapsamda uygulama alanlarında tespit, tahliye, yıkım ve yenileme faaliyetleri Bakanlığımızca sağlanan teknik ve maddi destekler eşliğinde, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, yerel idareler ve ilgili paydaşlar ile işbirliği halinde sürdürülmektedir.

Ayrıca, yürütülen uygulamaların daha etkin ve hızlı şekilde sonuçlandırılması, uygulamaların daha geniş kitle ve alanlara yaygınlaştırılması, finansal olanakların geliştirilmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımız temsilcileri, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, deprem bilimciler ve bilim insanlarının katılımı ile sürdürülmektedir.

Bakanlığımızca uygulama yapılan alanlarda, yürütülen iş ve işlemlere ilişkin gerekli bilgilendirme ve uzlaşma süreçlerini yürütmek üzere sahada Kentsel Dönüşüm Başkanlığımıza bağlı olarak irtibat ofisleri kurulmakta ve bu ofisler marifetiyle, 6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülen tüm iş ve işlemlere, plan, proje ve hak sahipliği süreçlerine ilişkin gerekli bilgilendirmeler yapılmakta, vatandaşların talep ve önerileri alınmakta, uzlaşma süreçleri yürütülmekte, düzenli saha ziyaretleri de gerçekleştirilerek süreç şeffaf bir şekilde yürütülmektedir.

Ayrıca; 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde "Bu Kanunun amacı; afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere denilmekte iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları belirlemektir." denilmekte olup, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren gerek riskli yapı bazında gerekse riskli alan ve rezerv yapı alanı bazında uygulamalara başlanmış olup, bu çerçevede uygulamalarımız hız kesmeden aktif olarak devam etmektedir.

Bu çerçevede; 6306 sayılı Kanun kapsamında riskli yapı olarak tespit edilen bina sayısı İstanbul İlinde 128.629, Marmara Bölgesi diğer 10 ilde toplamda 21.426 olup, bu çerçevede İstanbul İlinde 875.729 bağımsız bölüm, Marmara Bölgesi diğer 10 ilde toplamda 142.801 bağımsız bölüm olmak üzere toplamda 1.018.530 bağımsız bölümün dönüşüm süreci tamamlanmıştır.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında vatandaşlarımızın talebi üzerine veya aciliyet durumuna göre Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızca/İdarelerce re'sen riskli yapı tespitleri yapılarak, tespit işlemi kesinleşen yapıların tahliyesi ve yıktırılması sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından bugüne kadar; tüm Türkiye genelinde zikredilen Kanun kapsamında 1.164.391 adedi konut ve 189.406 adedi işyeri olmak üzere toplamda 1.353.797 adet bağımsız bölüm içeren 330.653 adet yapı için riskli yapı tespiti yaptırılmış, bunlardan 983.826 adedi konut ve 150.588 adedi işyeri olmak üzere toplam 1.134.414 adet bağımsız bölüm içeren 298.420 adet riskli yapı yıktırılmış olup, Kanun kapsamında iş ve işlemlere tüm Türkiye genelinde devam edilmektedir.